

TIBBIYOT UNIVERSITETI PEDIATRIYA FAKULTETI TALABALARI UCHUN TA'LIMDA ISHLAB CHIQISH AMALIYOTINING KONTEKST SIFATIDA TA'LIM

Alikul Melitoshevich Voxidov¹

Samarqand davlat tibbiyot universiteti assistenti,

Dilshod Alikulovich Voxidov²

Samarqand davlat tibbiyot universiteti assistenti,

Avazov Abbasxon Ulug'bek o'g'li³

Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi,

To'layev Asliddin Ulug'bek o'g'li⁴

Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi.

<https://www.doi.org/10.37547/ejar-v03-i02-p4-148>

ARTICLE INFO

Received: 14th February 2023

Accepted: 24th February 2023

Online: 25th February 2023

KEY WORDS

Tibbiyot talabalari; kasallik tarixi; kontekstli ta'lim; umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalar.

ABSTRACT

Ushbu ish tibbiyot universiteti talabalarining kasallik tarixini yozish orqali ta'limda ishlab chiqish amaliyoti natijalarini yaxshilashdir. Kontekstli ta'limning bir qismi sifatida talabalarining ushbu ishi ta'lim, kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantiradi.

Kasallik tarixini himoya, muhokama qilish o'qituvchining ekspert bahosi shaklida o'tkazildi. Natijalar bo'lajak shifokorning umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda kasallikning ta'lim tarixining muhim rolini ko'rsatdi.

ADABIYOTLAR TAXLILI VA METODOLOGIYA

Mutaxassis shifokorning asosiy ta'lim dasturining umumiy maqsadlari - talabalarining umumiy madaniy kompetensiyalarga mos keladigan ijtimoiy va shaxsiy fazilatlarini shakllantirish, shuningdek, oliy kasbiy ta'lim olish va davlat ta'lim standartlarida nazarda tutilgan kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish. Tanlangan mutaxassislik bo'yicha tegishli faoliyat sohalaridagi standartlar. Bunga ta'lim jarayonida kasbiy faoliyat elementlaridan foydalanadigan kontekstli ta'lim yordam beradi [2, c. 167].

Kontekstli ta'limda talaba faoliyatining asosiy shakllaridan biri o'quv-kasbiy faoliyat bo'lib, uning davomida talaba haqiqiy tadqiqot yoki amaliy funksiyalarni bajaradi. Oliy tibbiyot o'quv yurtlarida shifokorlarning muvaffaqiyatli tayyorlanishi ta'limning yangi samarali shakllarini izlash, shuningdek, tasdiqlangan usullardan faol foydalanish bilan bog'liq.

MUHOKAMA

Ushbu usullardan biri talabalar tomonidan o'quv kasalliklari tarixini tuzishdir. Hujjatlarning to'g'ri va aniq yuritilishi, undagi yozuvlarning o'z vaqtida to'liqirilishi talabalarda klinik fikrlashni kuchaytiradi va davolash jarayonining natijalari uchun mas'uliyat darajasini oshiradi [3, 164 bet]. Bolalar jarrohligi kafedrasida Pediatriya fakulteti 6-kurs talabalari kafedrada ishlab chiqilgan sxema bo'yicha individual nazorat ostidagi bemorga o'quv kasallik tarixini yozadilar:

1. Pasport ma'lumotlari.

Familiyasi ismi otasini ismi. Yoshi. Yashash joyi. Ota-onasining ish joyi. Bola o'qiydigan maktab yoki boshqa muassasa nomi. Qabul qilingan sana. Javob berish (chiqarish) sanasi. Tashxis: a) qabul qilishda; b) qabul qilinganda; c) klinik; d) yakuniy; e) birga keladigan kasallik.

2. Klinik qism.

Hayotiy anamnezi. Hozirgi kasallik anamnezi.

Ob'ektiv tekshirish.

a) Umumiy holati: Bemorning umumiy holati. Tana vazni, balandligi, tana harorati. Teri, ko'rinadigan shilliq pardalar, teri osti yog' qatlami.

Limfa tizimi. Muskul va tayanch-harakat tizimi. Nafas olish tizimi. Yurak-qon tomir tizimi. Ovqat hazm qilish tizimi. Urogenital tizim. Psixonevrologik holat.

b) Maxsus holati: patologik jarayonga ta'sir qiladigan yoki unga qiziqqan tizimni tavsiflaydi.

Dastlabki tashxis. Tekshirish rejasi. Laboratoriya va maxsus tadqiqotlar ma'lumotlari. Klinik diagnostika va uning mantiqiy asoslari. Ushbu bemorni davolash, shu jumladan operatsiya tavsifi usullari. Tekshiruv kundaligi. Prognoz va tavsiyalarni ko'rsatadigan yakuniy xulosa.

3. O'quv qismi: etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinik ko'rinishi, diagnostikasi, differentsial diagnostikasi, ushbu kasallikning davolash usullari. Talaba kasallik tarixini yozishda foydalangan adabiyotlar ro'yxati.

Ushbu sxemadan foydalanib, talaba oldingi kurslarda olgan bilimlarini mustahkamlab, nazorat ostidagi bemorni to'liq ob'ektiv tekshiruvdan o'tkazadi. Qo'shimcha tadqiqotlar ma'lumotlarini o'rganish va tahlil qilish, tashxis qo'yish, tekshirish va davolash rejasini shakllantirish talabaga, o'quv kognitiv va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish orqali tibbiy mutaxassisning kasbiy vakolatlarini rivojlantirishga imkon beradi. Bemorlar va ularning ota-onalari bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqotda kommunikativ umumiy madaniy vakolatlari rivojlanadi. O'quv qismini yozishda o'quv jarayonining tadqiqot komponenti qo'llaniladi.

Kasallik tarixini himoya qilish (nazorat ostidagi bemorni tekshirish natijalarini taqdim etish, xulosalarni tahlil qilish va asoslash) -bu talabaning katta va murakkab mustaqil ishi bo'lib, shuning uchun o'qituvchi tekshiruv usullarida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatolarni tuzatadi va agar kerak bo'lsa, o'rganishga yordam beradi, olingan ma'lumotlarni sharhlashda. Agar talaba olingan ma'lumotlarni ob'ektivlik va mantiq bilan talqin qilsa va kasallik tarixini himoya qilish paytida bemorga nisbatan qo'yilgan barcha savollarga asosli javob bersa, kasallik tarixi bo'yicha ish samarali deb tan olinishi kerak [1, c. 75—76].

Kasallik tarixini himoya qilish o'quv guruhida muhokama qilish va muhokama qilish shaklida amalga oshiriladi. O'qituvchi og'zaki baholash va besh balllik tizim bo'yicha ekspert baholash shaklida baholaydi.

Ushbu baho fan sikli yakunida talabaning umumiy reyting bahosida hisobga olinadi.

XULOSA

Shunday qilib ta'lim tarixini yozish talabaning umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi, shuningdek, talabaning o'quv faoliyatini ob'ektiv baholashga yordam beradi.

References:

1. Дедуль В.И. Организация управления самостоятельной работы студентов на кафедре внутренних болезней / В.И. Дедуль, В.Н. Снитко // Пути усовершенствования учебного процесса: сб. науч. тр. Гродно, 2012. -С. 74-77.
2. Есауленко И.Э. Теория и методика обучения в высшей медицинской школе: учебное пособие / И.Э. Есауленко, А.Н. Пашков, И.Е. Плотникова. Воронеж: 2011. — 384 с.
3. Молоков В.Д. Роль учебной истории болезни в обучении студентов / В.Д. Булатов, Е.М. Казанкова, Н.Е. Большедворская // Проблемы и перспективы современной науки: сб. науч. тр. Томск, - 2011.- Т. 3, -№ 1. - С. 164.
4. Вохидов А. М. и др. Разработка Графическим Пользовательским Интерфейсом-Программ В Пакете Tkinter С Использованием Современных Педагогических Технологий В Области Медицины //Miasto Przyszłości. – 2022. – Т. 30. – С. 181-184.
5. Vohidov D., Maxmudova Z., Sayfullayev R. TIBBIYOT YO'NALISHIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARINI QO 'LLAB TKINTER PAKETIDA GUI DASTURLARINI TUZISH //Eurasian Journal of Mathematical Theory and Computer Sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 31-35.
6. Voxidov A. M., Malikov M. R., Voxidov D. A. TIBBIYOTDA DIFFERENSIAL TENGLAMALARNI FARMATSIYA SANOATIDA QO'LANISHI //Academic research in educational sciences. – 2021. – Т. 2. – №. 12. – С. 1096-1102.
7. Voxidov A. M. et al. TIBBIY-BIOLOGIK TADQIQOTLARDA STATISTIK TAHLIL JARAYONLARI //Academic research in educational sciences. – 2022. – Т. 3. – №. 3. – С. 287-293.
8. Melitoshevich V. A., Alikulovich V. D. Main Issues of Statistical Analysis in Medical Research //Eurasian Research Bulletin. – 2022. – Т. 13. – С. 129-132.
9. Вохидов А., Мисюряев А. Многофункциональные фтороактивные нанопленки: актуальные проблемы //Наноиндустрия. – 2014. – №. 5. – С. 40-45.
10. Vohidov A. Structural semantic characteristic of lexis in" Ghiyas-ul-lughot : дис. – Dissertation abstract of Cand. Sci. in Phil./A. Vohidov.-Dushanbe, 1975.-33.
11. Вохидова Д. А. и др. Роль HIF-1 α в развитие патогенеза ишемического повреждения головного мозга //Проблемы биологии и медицины. – 2020. – №. 1. – С. 214-218.
12. Тошмаматов Б. Н. и др. МАКРОСКОПИЧЕСКОЕ СТРОЕНИЕ ИЛЕОЦЕКАЛЬНОЙ ЗАСЛОНКИ У КРОЛИКОВ //International Scientific and Practical Conference World science. – ROST, 2017. – Т. 5. – №. 5. – С. 58-59.
13. Nazarova F. S., Dzhumanova N. E. HAIR AND WOOL AS INDICATORS OF ENVIRONMENTAL POLLUTION BY MAN-MADE AND GEOCHEMICAL SOURCES //Thematics Journal of Microbiology. – 2022. – Т. 6. – №. 1.
14. Dzhumanova N. E., Nazarova F. S. PROBABLE NEGATIVE IMPACT OF GENETICALLY MODIFIED PRODUCTS ON HUMAN HEALTH //Thematics Journal of Botany. – 2022. – Т. 6. – №. 1.
15. Sharipovna N. F. et al. BIOLOGICAL ROLE OF MICROELEMENTS AND THEIR CONTENT IN EPIDERMAL FORMATIONS //European Journal of Molecular and Clinical Medicine. – 2021. – Т. 8. – №. 2. – С. 1675-1687.

16. Melitoshevich V. A., Alikulovich V. D. Development by a Graphic User Interface-Programs in the Tkinter Package Using Modern Pedagogical Technologies in the Field of Medicine //Miasto Przyszłości. – 2023. – Т. 32. – С. 13-17.
17. Alikulovich V. D., Melitoshevich V. A. Use of Interactive and Modern Pedagogical Software in the Process of Freelancing Sites in Medicine //Eurasian Scientific Herald. – 2023. – Т. 17. – С. 1-6.
18. Abdullayeva S., Maxmudova Z., Xujakulov S. TIBBIY TA'LIMDA VR TEXNOLOGIYA //Eurasian Journal of Academic Research. – 2022. – Т. 2. – №. 11. – С. 1140-1144.
19. Вохидова Д. А. и др. Роль HIF-1α в развитие патогенеза ишемического повреждения головного мозга //Проблемы биологии и медицины. – 2020. – №. 1. – С. 214-218.
20. Абдуллаева С., Бахрамов Р., Вохидов А. ТИББИЁТ ОЛИЙ ЮРТИ ТАЛАБАЛАРИНИНГ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ФАНИНИ ЎРГАНИШДАГИ АҲАМИЯТИ //Eurasian Journal of Academic Research. – 2022. – Т. 2. – №. 5. – С. 686-689.
21. Nazarova F. S., Dzhumanova N. E. HAIR AND WOOL AS INDICATORS OF ENVIRONMENTAL POLLUTION BY MAN-MADE AND GEOCHEMICAL SOURCES //Thematics Journal of Microbiology. – 2022. – Т. 6. – №. 1.
22. Dzhumanova N. E., Nazarova F. S. PROBABLE NEGATIVE IMPACT OF GENETICALLY MODIFIED PRODUCTS ON HUMAN HEALTH //Thematics Journal of Botany. – 2022. – Т. 6. – №. 1.
23. Sharipovna N. F. et al. BIOLOGICAL ROLE OF MICROELEMENTS AND THEIR CONTENT IN EPIDERMAL FORMATIONS //European Journal of Molecular and Clinical Medicine. – 2021. – Т. 8. – №. 2. – С. 1675-1687.
24. I Д.Н.Ходжиметов, У.М.Асадуллаев, Ж.Б.Якубов, Б.Х.Бабаханов, А.М.Вохидов Клиническое течение медуллобластом головного мозга // Science and Education. 2021. №10.
25. Вохидова Д.А., Усманова Д.Д., Ходжиметов Д.Н., Вохидов А.М. Роль hif-1α в развитие патогенеза ишемического повреждения головного мозга// Проблемы биологии и медицины. - 2020. №1.ТА
26. Abdusamatovich K. S., Olimjonovna T. F. Application of web applications in medicine //Eurasian Research Bulletin. – 2022. – Т. 14. – С. 46-50.
27. Nabiyeva, S. S., Rustamov, A. A., Malikov, M. R., & Ne'matov, N. I. (2020). Concept of medical information. *European Journal of Molecular and Clinical Medicine*, 7(7), 602-609.
28. Malikov, M. R., Rustamov, A. A., & Ne'matov, N. I. (2020). STRATEGIES FOR DEVELOPMENT OF MEDICAL INFORMATION SYSTEMS. *Theoretical & Applied Science*, (9), 388-392.
29. Berdiyevna, A. S., & Olimjonovna, T. F. (2022). INNOVATIVE APPROACHES IN THE EDUCATION SYSTEM TO INCREASE YOUTH PARTICIPATION. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(3), 674-677.
30. Esirgapovich, K. A. (2022). THE EASIEST RECOMMENDATIONS FOR CREATING A WEBSITE. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(2), 758-761.
31. Toxirova, F. O., Malikov, M. R., Abdullayeva, S. B., Ne'matov, N. I., & Rustamov, A. A. (2021). Reflective Approach In Organization Of Pedagogical Processes. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*, 7(03), 2020.

32. Ne'matov, N., & Rustamov, T. (2022). SANATORIYLAR ISHINI AVTOMATLASHTIRISH: BRON XIZMATI VA UNING STRUKTURASI. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(11), 763-766.
33. Ne'matov, N., & Ne'matova, N. (2022). OLIY TA'LIM TIZIMI TALABALARIGA O'ZBEK TILINI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI. *Академические исследования в современной науке*, 1(19), 37-38.
34. Ismatullayevich, N. N., & Ilxomovna, M. Z. (2022). Automation of Sanatorium Work: Reservation Service and its Structure. *Miasto Przyszłości*, 29, 65-67.
35. OB Akhmedov, AS Djalilov, NI Nematov, AA Rustamov // Directions Of Standardization In Medical Informatics // Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 2(2), 1-4 p. 2021
36. Ne'matov, N., & Isroilov, J. (2022). TIBBIY VEB SAYTLAR YARATISH YUTUQ VA KAMCHILIKLARI. *Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot*, 1(25), 162-164.
37. Ne'matov, NI. (2022). TIBBIY VEB SAYTLAR YARATISH SAMARADORLIGI. *Academic Research in Educational Sciences (ARES)* 3 (2), 118-124
38. Adizov, A. A., Nabiyeva, I. S., & Abdullayeva, S. B. (2021). GENERAL TECHNOLOGICAL REQUIREMENTS FOR MIS. INTEGRATION OF INFORMATION STREAMS. THEORETICAL & APPLIED SCIENCE Учредители: Теоретическая и прикладная наука, (12), 1001-1006.
39. Nabiyeva, C. C., Abdullaeva, S. B., Shukurov, L. E., & Nabieva, I. C. (2021, March). DIRECTIONS OF STANDARDIZATION IN MEDICAL INFORMATICS. In E-Conference Globe (pp. 317-320).
40. Berdiyevna, A. S., Fazliddinovich, S. R., & Uralovich, R. N. (2022). Use of Information Technology in Improving the Quality of Education. *Eurasian Research Bulletin*, 14, 134-138.
41. Кубаев, А. Э., & Абдуллаева, С. Б. (2022). ТИББИЙ ТАСВИР ОЛИШДА РАДИОЛОГИЯ СОХАСИНИНГ ТАВСИФЛАНИШИ. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(7), 121-127.
42. Abdullayeva, S. B., & Dosmurodova, S. S. (2022). THE ROLE OF THE FAMILY IN THE FORMATION OF VALUE DIRECTIONS IN YOUTH. *Procedia of Theoretical and Applied Sciences*, 1(1), 93-95.
43. Кубаев, А. Э., & Абдуллаева, С. Б. (2022). ТИББИЙ ТАСВИРЛАРНИ ШАКИЛЛАНИШИ. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(5), 104-109.
44. Olimjonovna, T. F. (2023). SOCIO-HISTORICAL FOUNDATIONS OF FORMATION OF INTEREST IN THE PROFESSION AND DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL THINKING THROUGH PEDAGOGICAL COMMUNICATION.
45. Berdiyevna, A. S., & Shokirovich, X. S. (2023). Prospective Directions of Implementation of Modern Information Technologies in Education. *Eurasian Journal of Research, Development and Innovation*, 17, 7-11.